

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Felévren	5	"	"
Negyedévre	2	"	50 "
Egy órára	1	"	"
Egyes száma ára 4 kr.			

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Negy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb hirdetések a többi r
hirdetéseik alkú szerint jutányos arón vetetnek fel. Bélye
den külön beiratásért 30 kr.

Ötven év.

Debreczen, nov. 9.

Mesébe illő daliás időknek kápráz-
tató képe tünk fel előttünk. Ugy érezzük,
megelevenednek újra azok a rettenthet-
len hősök, a kik két százados tespedés
után újból híressé, tiszteltté, dicsővé
tették a magyar nevet, a kiknek híre
örökké élni fog, habár egyenként
nem igen tartja már számon őket az
utókor, de nevük lángbetűkkel és vérczi-
kornyákkal lett felírva minden idők ma-
gyar nemzedékének feje fölé, hogy lássa
s meglátván emlékezzék és tisztelje,
imádjá a h o n v é d nevezetét?

Ma még itt járnak közöttünk, ros-
katag vállal, többszörösen megtizedelt
kis csapatjaik viharok tépdesték, golyók
szakgatták gyönyörű lobogóik mint egy-
egy áhitatra serkentő csodás ereklye
repülnek a langy esteli szélben, mikro-
ron viaszatérnek alatta, társaik sirjától,
a kik 49 évvel ezelőtt hősi halált haltak
a város nyugati határán. Ma még sze-
mélyesen ismerjük és tiszteljük őket, ha
többszörösen megtizedelve is, — vajh
hányat fogunk tisztelhetni közülök csak
tiz esztendő elmúltával is! Aki mint
gyermekifju szülei félelme s a parancs-
nokságok visszautasítása ellenére lépelt
soraikba s küzdötte végig a szent har-
czot s talán már a bilincseket is el-
szenvedte hazájáért, míg legénytoll kez-

dett pelyhedzeni talán, az ma, ha ugyan
elérte e napot oly sok viszontagság
után, görnyeteg alakkal, elaggott testtel
és ősz szakállal s talán még elernyed
lélekkel is, reszkető lábainak botjában
keresve segi séget járkál itt közöttünk.

Fiatal véreim! Tiszteljétek az öreg
honvédeket és tanulókat tőtük, a mult-
ban úgy mint a jelenben végzett csele-
kedetiktől! Ime nézzétek városunk ősz
polgármesterét, mint lepi el újra a régi
tűz, mely egykor a csaták hevében
lekesíté, midőn arról van szó, hogy
Debreczen városa méltán ünnepelje meg
1848-nak magasztos emlékét e dicső
időknek ötvenedik évfordulója alkal-
mából.

Fel tehát, fiatal véreim, Debreczen
sz. kir. városának testerős ifju lakossága,
fogjátok kezét az ősz veres pántlikás
kapitánnyal s tegyék méltóvá a jövő
esztendő nagy ünnepét Debreczeniek
régii nagy híréhez! . . . Nem szükséges
hozzá semmi egyéb, mint egy kis jó-
akarát, csak annyi, mint egy kis jó-
rendezéséhez, amelyre pedig oly hamar
készek vagytok s felgyújtja bennetek a
hazafias buzgalomnak és lelkesedésnek
szent tüzét, amely bizonyára nem fogjátok
sajnálni filéreiteketa síró oroszán átvit-
telének s a helyére emelendő emlékmű
felállításának költségeihez!

1898. márczius 15-ike legyen méltó
az ötven év előtti 1848. márczius idu-

sához az egész országban, legyen külö-
nösen Debreczenben, a melyet szabad-
ságharczunk legelhatározóbb tettei öröki-
tettek meg nemzetünk történetében!

Fel, városunk polgársága, szent
imára, emlékezzünk, ünnepeljünk — és
cselekedjünk!

Kohányi Gyula

BELFÖLD.

Miniszterek a királynál. A király
Badeni osztrák miniszterelnököt vasárnap este
egy órai, Erdély Sándor igazságügyminisztert
pedig háromnegyed órai kihallgatáson
fogadta.

KÜLFÖLD.

Goluchovszky az olasz királynál.
Külgügyminiszterünk ime két napja élvezi Um-
berto király vendégszeretétét. Nagy kitüntetéssel
ünnepélyességgel fogadták Monzában. Ebéd is
volt a tiszt letére, mely után az olasz király
cercelet tartott. Hogy az ebéd és a cercele után
miről beszélt Umberto monarchiánk külügyei-
nek vezetőjével; hogy szóba került-e hármas
szövetség, Robilant leleplezés, királyunknak
Olaszországban teendő látogatása stb — arról
a hivatalos táviró egy szót sem említ. Annál
nagyobb pontossággal adják tudtára mindenkinek
akit illet, hogy a külügyminiszter tiszteletére
fácánvadászatot is rendeztek; a melyen 20
vadász és 50 hajtó vett részt. Hogy mit és
mennyit lőttek, a tekintetben is kétségben
hagy bennünket a diszkrét táviróhivatal. —
Egyelőre tehát úgy a politikai kombinálóknak,
mint a szenzációkban dolgozóknak egyformán

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Bocsikai István Kassán.

— A Debreczen eredeti tárczája. —

Az 1604 év november 11. napján a rto-
ta Bocsikai István bevonulását Kassa vá-
rosába.

Bocsikai István pompával, hivatól
körülve tiz zászlóalj hajdu élén lovagolt be
a városba az alsó kapun keresztül, mely a
Galamb és Harangutca közt állott s mely a
vedművek alá építve, hosszu a agutszerű beja-
ratot kepezett.

A fejedelmet a kapu előtt Boczius Ján-
nos mester, nemes Kassa város biraja fogad-
ta a tanács tagjainak és számos polgárnak
elén, arannyal himzett párnán adván át
neki a város kulcsait, mint a meghódolás jel-
vényeit.

Azután legalázatosabb hódolatát je-
enté ki a város nevében, mely beszédet miután
költő sőt koszorús költő volt, néhány ékes
verssel meg is toldott.

Bocsikai István fogadta a hódolat
kifejezéseit és egyenesen a székesegyháznak
tartott, hogy azt Alvinczy Péter tanácsa
folytán a protestánsok számára elfoglalja.

S ezen jelenet egyedüli volt a maga ne-
mében, hasonlót a történelem nem jegy-
zett fel.

Bocsikai István ugyanis lóháron vonult
be a templomba.

Ez olyan jelenet volt, melyet világhírű
művészeknek megfelelő festményben kellene meg-
örökíteni.

Már a székesegyház maga is, égbenyuló
pilléreiével és esucsiveivel, az óriási ablakok
remek üvegfestményeivel mily megkapó kép!

És a templomhajó közepén a hajthatat-
lan fejedelem hatalmas alakja, pazarfényű ke-
leti ősmagyar öltözetében, pompásan felkanta-
rozott hadinén hatán. Mellette elbizakodott és
fektelen főhadvezérnek, Lippay Balásznak
óriás alakja, továbbá a fejedelem meghitt ta-
nácsosa, Katay Mihály a kancellár, hamis-
tekintetével, gunyos és alatomos arczkifejezés-
sével. Körülvették Homonnai Drugeth Bálint
főkapitány, a kassai várparancsnok Seanyei
Miklós, végre Nyri Pal főudvarmester, Deak
Pal tárnokmester, Dessewffy Miklós főkapitány
és Nagy Albert hadnagy.

Bocsikának kegyetlen és félelmetes hár-
czosai a marezona alakú hajduk közül annyian
tódultak be a templomba a hányan csak bele-
fertek. Ezek fenyegető pillantásokat vetettek a
lelkészek köré csoportosult és a székesegyház
szentélyébe vonult katólikus hívőkre.

Alvinczy Péter prédikátor pedig lelkes
szavakkal üdvözölte Bocsikai Istvánt, mint
Magyarország fejedelmét, mint a vallássza-
badtság őrzőjét, felkérve őt, hogy a hatalom
erejénél fogva az egyházat a protestáns hi-
veknek adja át istentiszteletre.

És Bocsikai ez értelemben nyilatkozván,
parancsoló kézmozdulattal tiltotta ki a kath.
híveket a templomból.

Pár nap mulva megkötötte a rég óhajtott
békét Mehemed nagyvezérrel a következő
feltételek mellett u. m.: A tartozik őt segíteni
Rudolf császár ellen, egymás várait nem bant-
ják s végre egyikök sem fog a másik tudta
nélkül Rudolfal bekére lépni.

E nap örömmünepére 7 országra szóló
lakomát ütöttek.

A jökeidvet nevelte a kibujdosott erdélyi
nemesség visszatérte, ezeknek mintegy 600
főre menő kis seregét iktari Bethlen Gábor
vezette. Fekete Ferencz uram is megüzente
átaluk, hogy rendbe hozta már a szent
jobbii varát!

A szigorú tél egy részét Kassán tölté el
egybezyjtott seregével Bocsikai. — Ez alatt a
visszatért erdélyi nemesség nem dugták össze
idehaza kezökét, hanem a székelység legnagyobb
részét Bocsikai mellé megnyerve, őt február
21-én 1605-ben erdélyi fejedeleme k
kiáltotta ki.

Mig ezek Erdélyben történtek, addig Basta
György uramra nagyon ráestek a h a j d u k
Magyarországon. Téli szállást fizetetlen hadai
zugolódásai miatt kénytelen levén elhagyni,
Eperjesről Lőcse, Bajmócson keresztül —
Galgócra kellett vonulni, mert a hajduk
mindenütt nyomában voltak s irgalmatlanul
fogyasztották embereit, — ugyannyira, hogy
midőn Pozsonynál összeszedte magát, semm

igazuk lehet. — A nagy homályban tehát a legnagyobb értékkel a Standard véleménye bír, a mely a monzai látogatásról így ír:

»A kettős szövetség Ausztria Magyarországának mindkettővel való szorosabb összekapcsolását tette kívánatosná. Goluchovszki gróf monzai látogatása e körülmények által nyeri meg valódi karakterét. Olaszországnak nehéz volna kedvezőbb helyzetet találni, — mint a milyenben két, katonailag hatalmas szövetséges társ barátsága föltt rendelkezik és a mellett teljesen szabad keze van annak a megállapításában, hogy mekkora haderőt tartson fönn a békében.»

A Popolo Romano azt a kérdést vet föl, mikor lesz vége a Ferencz József császár és király olaszországi látogatása körül kifejtett vitának. Az osztrák és magyar uralkodók, írja az említett lap, aláírta a szerződést, amelyel Olaszországnak területi épségét biztosítja és így, ha személyes tekintetek közre nem játszanának, okvetlenül eljőne Rómába. — De miután ily tekintetek forognak fönn és ezeket minden logikusan gondolkodó, ép eszű embernek tudnia kell, a további vitakozás illetlen s helytelen. Ha Ferencz József Turinba jön, szívből üdvözlöi őt minden ofasz.

A fiumei kérvény ügye.

Thaly Kálmán beszéde a képviselőház szombati ülésén.

(Folyt és vége)

En egyiket sem óhajtom és dicséretére kell megjegyezniem Fiume lakosságának azt, hogy míg tudjuk, hogy egy másik, Fiuménél nagyobb adriai tengeri kikötő város Trieszt, lakossága, mely szintén olasz, igen sokszor adja jelét annak, hogy lakosságának nagy részében az olasz irredentismus eszméje nem mondhat hódít, de folyton lappang; addig Fiumében hasonló sohasem tapasztaltunk, a fiumei olasz sohasem conspirált hazája ellen, mindig respektálta a magyar állam eszméjét.

Ha visszagondolunk olyan hazafiakra, mint Mutkovic és a hozzá hasonlókra, a legnagyobb megelégedettséggel tölt el bennünket, hogy Fiume eddig nem volt hálátlan azon

milliókra rugó befektetésekért, a melyekkel a várost emeltük — emeltük természetesen a magunk jól felfogott érdekében is, mert ezzel az ország kivitel-i forgalmát emeltük.

Fiume sohasem volt ezért hálátlan, ma sem az. Az utóbbi időben többször is oda látogattam s így ismerem az ottani viszonyokat. Tavaly pl. visszatérve Olaszországból, hol magyar emlékek kutatása czéljából jártam, olyankor érkeztem Fiuméba, midőn másnapra volt kitűzve a magyar állam ezeréves fennállásának ünnepe. Barátaim felszólítására ott maradtam s megnéztem ez ünnepet; mondhatom, hogy a legteljesebb megelégedettséggel tértem onnan haza.

Fiume valóban a magyar állameszméhez hiven ünnepelt. Összes ifjúsága, melyet nem csak az állami, hanem a városi iskolákban is a magyar állam hűvévé neveltek, ünnepi ruhában gyűlt az utcára. Elül egy fiu talpig magyar ruhában vitte Magyarország zászlaját, mellette egy leány nemzetiszín szalagos ruhában. Így vonult az ifjúság a közsétre; ott elénekelték a Szózatot magyarul, aztán előbb rövid magyar beszédben, majd hazafias olasz beszédben elmagyarázták nekik az ünnepély jelentőségét, végül pedig intették őket ragaszkodjanak hiven a viruló nagy magyar államhoz. Majd elénekelték a Hymnuszt olaszul és magyarul s minden növendék megkapta a Magyarország és Fiume czimerével ellátott emlékermet, melyet a város ez alkalomból veretett. Mondhatom, magasztosabb ezredévi ünnepet keveset láttam!

Hát ilyen elemet akarunk mi magunktól előlőni s az olasz irredentismus, vagy a nagy délszláv áramlat felé kergetni? Ez végzetes politikai hiba volna (Ugy van! a szélsőbalon) de menjünk tovább! Igaz, hogy a mostani élő és szereplő tagok közül aránylag a magyar nyelvet kevesen beszélik, úgy pl. a polgármester, aki kitűnően beszéli nyelvünket; de a művelt osztály ifjúságának is elkövetnek mindent, hogy őket a magyar nyelvre megtanítsák. — Az egész nyári szünidőt — Magyarországon tölti tömérdek középiskolai tanuló Miskolcra, Debreczenbe küldik őket tömegesen, hogy az edes hazai nyelvet megtanulhassák, Budapestén az egyetemen mindig vannak fiumei hallgatók, szóval csak rosszaka-

rat láthat rosszakaratot Fiumében a magyar állameszme iránti viselkedésük tekintetében. Utalok a magam választó körületére, Debreczenre.

Már tősgyökeresebb magyar város alig képzelhető és mégis alig van municipium és municipium között szívélyesebb viszony, mint Fiume és Debreczen között. Tömegesen látogatják a lakók egymás városát. A debreczeni dalegylet ha Fiuméba megy a legmelegebb fogadtatásnak és tevéries ölekezésnek a tárgya, viszont a fiumeiiek gyakran látogatnak el Debreczenbe, a hova gyermekeiket magyar szóra küldik.

Nem kell tehát, Fiumében rossz akaratot látni ott a hol nincsen. Lehet, hogy egy néhány embernél tulzással találkozunk. En is megbotránkozom az olyan kifejezéseken és itt kivált azon kifejezést értem, hogy a megrendít hazafiságunkat. En azonban tiltakozom ez ellen, mert Fiume hazafisága sokkal szilárdabb, semhogy akár ezen kérvény visszautasítása, akár annak elfogadása azt megrendíteni képes volna.

Ezeket mondhatom el az ottani helyzetéről és ezek alapján az önkormányzati jognak lehető épségben tartását kérvényem kivált oly exponált helyre nézve mint Fiume. Természetesen úgy, hogy ezen önkormányzati jogok a magyar állameszmével összhangba hozasának, mert a mi minden municipiumnál megkívánatuk, ugyanazt feltétlenül megkövetelném a corpus separatumra nézve is. Minthogy pedig ezen kérvényem első sorban a t. kormány ellen fordul panaszzal és minthogy tudom, hogy a t. miniszterelőök ur épen a fiumei ügyek megbeszélése végett egy anketet hívott össze, kérem, hogy ezen dolgokat ezen az anketen, a hol — nem kétlem — a közigazgatási ügyek elintézésének mikénti módjára nézve megállapodásokra fognak jutni, az elmondottakat tekintethe venni méltóztatásnak és Fiume jogait ne csorbítsák ott, ahol nem okvetlenül szükséges és hogy azokhoz csakis annyira nyuljanak, a mennyire ezt a magyar állameszme tekintélye megkívánja. Nem állnak ott a dolgok rosszul, kár volna a hangulatot elrontani és elleuségünk tenni a jóbarátot és holmi kicsinyiségekért és formalításokért a magyar állameszme hűvéit atól elvadtítani. En valamint az az egész párt, a melyhez tartoz-

keppen nem tudott táborában 10000 embernél többet megszámolni, pedig pár hónappal ezelőtt 50000 emberrel pusztított!

Boesky diadalmasan ment előre Egyetlen kardesapás nékül elfoalta Zolyomgyében Korponát, Nogradban Füleket, Szécsény Balassa Gyarmat, Déven, Buják, Hontmegyében Dréget s Palánk erősségeket — Felső Magyarországon pedig a bányavárosok egész a Kárpátokig meghódított neki.

Matyas főherceg, II-ik Rudolf császár testvéröccsége látva, hogy Boesky nagyon kezd garazdalkodni Magyarországon, Bécsbe országgyűlést hirdetett, mely leginkább törnszág tanácsurakból állott, ezekkel elhatározata, hogy Boeskyhoz követet küldjenek, de nem a császár, hanem a nemzet nevében s intsek meg, hogy szűnjék tovább is pusztítani hadaival az országot s térjen vissza Rudylf császár hűségére.

Ezen utasítással érkeztek a követek Náp-rági Demeter és Forgács Zsigmond Sepesvárra innen bizetnek Kassára Boeskyhoz, hogy küldjön nekik utlevelet, mert követekül jöttek a tanácsuraktól.

Boesky nem akart róluk semmit sem tudni.

Azt izente nekik vissza, hogy a tanácsurakhoz neki semmi köze, — ha a császártól jönnek, jó szívvél látja, de ha csak a tanács külö, úgy visszamehetnek szépen, a mint idáig jöttek, mert neki egyenesén Rudolf császárral van dolga.

Ápril 27. Boesky Seregre országgyűlési hirdetett. E gyűlésre az ország színe jött össze s ettől kiáltott Boesky Magyarország fejelemének.

A fejedelem vezérei Rédei Ferencz Né-

methi Gergely és Dengelegi Mihály ezalatt tovább hódítottak tul a Dunán Morva és Szil-ziában Basta pedig egy fel vilagért oda nem hagyta volna Pozsonyt, nehogy Homonnai Bálint tönkre tegye egész táborát.

Erdélyben Rácz György és Süveg Albert uraimék miatt a dolgok rossz lábon álltak ezért tehát lejött Boesky személyesen. Gyulafi László — ki helyettese volt — nagyon gyenge ember lévén, nem tudott boldogulni a zavarokkal — különösen pedig a szász atyfiakkal.

Nem telt bele három hét s Rácz Györgyöt elfogta, Erdélyt meghódítva, újból fejedelemnek kiáltatta ki magát.

Hogy pedig az ország ne maradjon magára, Gyulafi László helyett, ki nemsokára Boesky megérkezése után meghalt kormányzóul Rákóczy Zsigmondot nevezte ki. Így rendbe hozva Erdélyt, visszasietett Magyarországra, mert a nagyvezér Szokolovics Mohamed Budára hívta meg, hogy miért? azt jóformán maga sem tudta.

Homonnainak előre megizente, hogy a Rákos mezején 600 válogatott lovassal jöjjön eleibe.

1605 november 17-én Boesky a Rákosra megerkezett sevegevel. Homonnai az ország generálisa serege lelkesedett »éjjen« kiáltásokkal fogadá, minden arcon öröm sugartott, mindenki derült vig volt.

Midőn a szemlének vége volt, melyet melyet emberei fölött tartott Boesky Homonnaival együtt pompás sátrába vonult, mely éppen a tábor közepén emelkedett fel a többi vezérek sátrai környezetében.

Végre tehát magunkra vagyunk Bálint barátom, jer, ölelj meg, olyan rég

nem szoritáltak keblemhez, olyan rég nem lattalak!

»Jó darab ideje mult biz annak« felelt Homonnai. »Mióta Kállót elhagyta nagyságod azóta nem láttuk egymást.

»Es te voltál azóta Kállón? mit cs-nál nóm szegény Katalinom! (Hagyási Kata in) Milyen rég nem láttam őt, — no de nemsokára haza megyünk, ha az idő s körülményeink engedik, te is velem fogsz jönni. Egy kis pihenés tudom nem fog megártani neked sem!»

»En kéni fogom nagyságod engedjen másutt megpihenni endemet nem Kállón.»

»Hogyan Balintom, te nem szereted váramat!»

»Legkedvesebb helyem volt eddig.»

»Es most?»

»Nem tudnék benne kétszer huszonnégy órát benne el tölteni.»

»Beszélj világosabban, mert nem értélek...« szölt Boesky fürkésző tekintet vetve Homonnaira.

»Jól van, tehát világosabban szölok nem szeretek olyan emberekkel egy levegő szivni, egy fedél alatt lakni, mint Kátai Mihály uram...«

»Miért...«

»Engedje meg nagzságod hogy most az egyszer okaimmal adósa maradhassak.»

»Kátaiban kételkedel barátom, azon emberben ki gyermeki éveim óta leghivebb vol hozzám.»

»A külszin csal!»

»Hűségének többször adá kétségbevonhatatlan bizonyítványait s remélem jövőre is ezt teendi.

»Nem hiszem s legyen nagyságod ie

zom, az önkormányzatnak vagyok hiva és így Fiume önkormányzatát teljességgel respektálni. És bár hozzá kell járulnom a kérvény ezen elintézési módjához azért, mert azon neheztelt kifejezések csakugyan olyanok, a melyek közülünk egyikünknek sem tetszenek, mégis csak egyesek pillanatnyi felhevülésének tekinthetem azokat és el sem hiszem, hogy a dolgok így állnának Fiumében. (Zaj).

E l n ö k : Csendet kérek!

T h a l y Kalmán : Másrészt Fiumének eddig tanusított magyar hazafiasága iránt csak simpatihámát és elismerésemet kell kifejeznem és az oasz elemek az Adria mentén való respektálását és fentartását a magyar állameszme egyik postuátumának tekintem.

Ezeket óhajtom elmondani és köszönöm a szives figyelmet, a melyben részesítettek.

Kérem ismételve a t. kormányt, hogy azon az anketen, a hol az ügy tulajdonképen elmeztetik, ezen dolgokat, melyeket röviden vázoltam, tekintetbe venni és Fiume megnyugtatására, természetesen a magyar állameszme teljes fentartásával, az ottani önkormányzati jogok lehető respektálásával eljárni méltóztatásuk. (Helyeslések a szélsőbaloldalon.)

TARKA ÉLET.

Meglepetés.

Oh, mily boldog voltam
En ma délután!
Hosszu életemnek ez volt
Legszébb része tán.
Hallgassátok, im elmondom,
Ezzel is kevesebb a gondom.

Ma temették ép a nőmet
Azt a Harpyát,
A ki vérig কিনza engem
Negyven éven át. . .
Am, de mortuis nil, nisi
Bene s így nyugodjál Lizi!

A midőn szegény bevégzé
Földi napjait,
Tiszteltnék nagy jelét hát
(Mondám) kapja itt.

meggyőződve, hogy az mind halálos ellenségtől ki olyan emberekkel folytat titkos levelezést, mint a minők a Thurzók Bista s Csaki uramék. O én nagyon jól ismerek őt, bár nagyságod is ugy ismerné!

„Ki mondta ezt neked hogy Mihály titkos levelezést folytat Bástával? — ezt nem hiszem el, valami rosszakarója mondta ezt neked, ne higj nekik, az emberek rosszak Bástint, irigyek, egyik a másik vesztére tör.”
Jó darab ideig beszélgettek még együtt, különösen a nagyvezér Mohamedről kibem már nem igen bizott Bocskay: fel, nehogy e meghívás tör legyen élete ellen.

Homonainak meghagyta, hogy minden perczen készen álljon sereggel, míg ő Budán lesz.

Bocskay, a mint Pestre bevonult, a törökök Budáról tisztelgő ágyulóvessékkel fogadták sőt a nagy vezér annyira megalázta magát, hogy fényes kíséretével együtt elebe ment.

A mint a városba érkeztek, Mohamed töredezett magyar nyelven Bocskayt, mint Magyarországi királyát üdvözlé s I. Achmet császár nevében egy drága kövekkal ékített koronát tőn fejére.

E megtiszteltetés a fejedelmet váratlanul lepte meg. A koronát, mint Achmet ajándékát elfogadta, de a magyar királyi címet nem.

„Van már koronás feje az országnak, elég egy is, kettő sok lenne.”

Mehemed nem győzött eleget csodálkozni, hogy e ritka kegyet visszautasítja Bocskay. „Hej csak én lehetnék, jámbor ember, a helyedben; dehogyan nem fogadnám el. . .” gondola magában Szokolovics Mehemed.

Entprise des pompes funébres
Régen kész volt már és éber.

Igy kísértük pompás fényvel
Nyughelyére őt
En sirattam no tudjátok
Ott a népelőt . . .
S sirba, hogy leszált a hulla
Szümről roppant kő lehulla.

Még egy diszes siremlék az,
Melyet végre kap.
Meghagyám: nagy sulya légyen
Mert ugy biztosabb.
És midőn eljött a vége,
Szümbé szállt az égi béke.

„Ébredj, kelj föl álomtáska
Még se volt elég?”
Jaj, e szókra ébredék fel . . .
— Lizi volt nagy ég!!
Ó, az élő duló sárkány,
Förgeteg de nem szivárvány.

S mig szemem föl és lejárt nagy
Álomittasan;
Nyelve roppant záporával
Rutul ram rohan.
Elmult érzem el az — álom
Nyugtóm többé nem talalom;
Kalapács.

Az Ősz.

Ki ne élvezett volna már végig egy verőfényes őszi reggelt. Ki ne élvezte volna már azt a lelket üdítő jó levegőt, melyet a gyönyörű őszi reggelei nyújtanak? Mig a tavaszi hajnal gyönyörű s édes örömmel tölti el a z ember lelkét, hogy örülünk az életnek, addig az őszi fájós erést ébreszt bennünk, látjuk a haldokló nyarat, melynek ravatalánál az őszi teljes lehagoltságával buszkodik, ezt felváltja aztán a rideg tél s fehér takarójával eltemeti a kedves halottat.

Hűvös idők járnak, a nap érzeti mostohaságát, melynek nyomai a fak sárguló levelein nyerne kifejezést

Nem hallatszik a vig énekesek danája, elköltöztek azok is, csend honol mindenütt, sárguló falevelek sohajtsa hallatszik, a mikor egy egy elválnak törzsétől s halott halványan hull a földre.

Még a szellő sem mer játszani a bus falevelekkel mert mihelyt enyelegni kezd velök, futnak előle a — földre.

Jön a tomboló vihar. Utat tör magának az erdőn s nyomában hullanak az elsárgult, fonnyadt levelek, melyek bár a halállal tusakodnak, de a kiméltelen szél segítségére jön s ilyenkor a szegény falevelek amugy sem hosszú életet még inkább megőrvídi.

Halomra hordja őket. Mikor aztán már valameonyivel végzett, jön a tél s csillogó fehér takarójával eltemeti őket, hol aztán várják a feltámadást, a tavaszt.

Kisétalok az erdőre, melynek földjét a szép, sötét mohszőnyeg fedi. Leülök egy vén fa alá, mely előtt vig patak csergedez, szerelmet sutogva az utjába e-ő virágoknak, melyek busan lehorgasztják dértől megcsipett fejüket.

A fölöttem levő fa egyik ága lehajlik melyet valószínűleg a vihar iparkodott erőszakkal letépni törzséről, de ugy látszik ellenállt a fiatal, de erőteljes ág, megtört a viharhatalma rajta, nem bírta kivégezni, csak meghasogatta.

A fiatal ág leveleit előbb érte az enyészlet s mintegy buslakodva tekintenek lefelé, mert hisz nem kapnak annyi nedvet a vén fától s az a kevés, amit kapnak is edes-keves annyi levélnek megelhetésére.

A másik ágról szintén hulladoznak a levelek, valahányszor egy erősebb szellő arra veszi irányát, annyiszor egy-egy levelecske esik áldozatul.

Látok néhány falevelet, melyeket a hernyó kivált, bizonyára jó lakomát csapott rajta egykor, Már csak vázák van meg, de azért állnak rendületlenül, a szél, ez a kegyetlen vendég nem tud beléjük kapaszkodni.

Néhány levél körül egy pók settenkedik,

fátyolt vonva föléjük, mintha meg akarná őket védeni a kaczer szellők elől, melyek megjelenésekor a haldokló falevelek szinte megrozdulnak, hogy vajjon melyiküket ragadják magukkal.

Eppen most itt járnak, mert egy fonnyadt levél alélran hull a földre, testvérei meg nem követik őt, csak fájón bölintgatnak feléje, mintha mondanák: Isten veled testvér nemsokára mi is követünk.

Mellettem a szorgalmas hangyák sürögnek forognak, mintha kergetnék egymást, el eltűnnek a fátövénél levő hangyebolybón. Odább egy eltévedt cinczér bandukul, meg megáll s mészava tekint körül

Egyszerre valami nesz üt meg fületem. Egy szarvas-család közeledik óvatosan a vízhez. A gondos anya előbb jól körültekint nincs-e valami veszély a közelben. Észrevettek. Egy pillanatig tétovázva állnak meg, de aztán nyíltbességgel rohannak tovább.

Fenn a magasban a vadludak tartják elvonulásukat. Hápogasuk egy-egy eltévedt akkordját hozza felém a szél.

Méla csánd mindenütt, csak a patak gephengu locsogása zavarja meg a csendet, hátán egy-egy ágacska czipelve, melyek társaságába olykor egy-egy falevel is vegyül s a patak viszi messze utolsó utjára őket.

Az ember önkéntelenül is mély gudolatokba merül.

Eszünkbe jnt, hogy mi is csak elpusztulunk, habar nem ily formában is, de a vég mindig ugyanaz, eszmélünk, örülünk, szeretünk és elbukunk.

A jogászbál.

— Ella levele Lenkéhez. —

november 9.

Édes Lenkém!

. . . Benn vagyunk a saisonban teljesen. A korzó népes, a színházban estenként ki-gyulnak a lámpák és megzendül a zene. De hat ez mind csekélység, a legfényesebb ma a jogászbál.

A jogászbál!! . . .

Mennyi reménynek, mennyi boldog álomnak a színhelye. Felénk dobogó szivvel gondol rá a bakfi, örömtől dagadó kebelével a bálozó leány . . . örömmel igen, mert tudja, hogy ott mindenki jól mulat,

Igen nemsokára ki lesz vonva a nemzeti színű lobogó a Kossuth utca torkolatáná, hirdelve a nagy eszmet: jogászbál: ekkor meg ekkor. Pénteken fogja lengetni a szél, sőt is csavarja majd a jórójára. Tegnap az áldozatra kész háznagy ugyan még azt indítványozta, hogy vágjak ki keménypapirosból a jogászbál dátumát és áthuzva ezt rózsaszín selyem papirossal ugy hordják végig a városou — de ez ellen erőlyesen protestált.

— Nem vagyunk mi módlingi czipőgyár . . .

(Ügy-e hogy ismerek minden kis mozzanatot.)

A rendezőség már megalakult. Azt bizonyára tudod hogy Váradi Szabó János sőt a bálelnök, aki teljes három napig gondolkodott a fölött, hogy vífogadja-e vagy nem (Te Lenke, ha én jogász lennék, nem gondolkoznék rajta egy csöppet sem.) Alelnök pedig Szüts Gida és Ertsey Géza.

Ugy-e hogy elég ez a kettő? Mégis tegnap még egy alelnököt akartak választani. De a többség leszavazta az indítványt.

Tegnap még a pénztárnoki állást is betöltötték. Anta l Ivannal. A pénztárnoki éas arra való, hogy egy táncost elvonjon a tánczótól s ott üljön lelkiismerettel és köszönettel nyugtazza a felülfizetéseket. (Mert tudom lesz sok felülfizetés. Legelőbb a jogászok biztosra veszik.)

Anta! Iván bizonyosan ir az alatt egy szomorú tárczát: „Ott benn szól a cigány én meg itt merengek egyedül körülveve rózsaszín jegyekkel, meg az ellenőrrel . . . mindenki vig, csak én vagyok bus . . . micsoda thema . . . De mikor felzendül suppe után a Nagy Dezső és Farkas Imre csárdása, tetőpontjára hág a jókedv Lenkém, ugy sohaj-tunk fel: hejh ha ez az éjszaka a jogász kränchenig tartana. . .

Hajdumegye a mult hóban.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, november 9.

Hajduvármegye közigazgatási bizottsága tegnapi tartotta meg a havi rendes ülést a vármegyeház nagy termében gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt. Az ülésen előterjesztett egyes jelentéseket az alábbiakban ismertetjük.

Az alispáni jelentés.

A közbiztonsági viszonyok a mult hó folyamán teljesen jők voltak, felemlítésre méltóan csupán Kaba községben zavartatott meg, hol október hó 22. Nagy Balazs hazába eddig ismeretlen tettesek betörték s 85 frt készpénzt, sok ruhaneműt elloptak. — A hazi állatok egészségi alapota is kedvező volt a mult hónapban, mert az egész hóban semmiféle újabb ragályos betegülés nem fordult elő, a sertésvesz pedig H-Dorogh és Szovát községekben, valamint utóbbi helyen a szaj és körömfajás is megszűntnek nyilvánított a községek a var aot feoldattak.

Két folyamatban levő fegyelmi ügyről is jelent az alispán.

A t. főorvosi jelentés.

Dr. L o s o n c z y Almos tisztifőorvos a mepye mált havi közegészséget jelentésében általában veve kedvezőnek mondja, bar a halálozások száma nagyobb, mint szeptemberben bar a halálozások száma nagyobb, mint szeptemberben, a szaporulat is nagyobb azonban s a vörheny járvány is csökkent.

Legtöbb áldozatot szenvedett a gyomor és behurut a gyermekek közül, továbbá a tüdőlob, míg a gümőkór, vörheny csekély-számú elhalálozást okoztak.

A heveny fertőző kórok közül a ronesoló toroklobb H. Bőszörmeny, H. Nanas, B. Ujvaros, P. Ladány és Nadudvaron mutatkozott, a többi községek megkímélte. E betegségekben összesen 13 eset történt, 8 gyógyulással végződött, 1 meghalt, 4 apolás alatt van. Szörvanyos vörheny esetek Egyeken, H.-Bőszörmenyben és B. Ujvaroson voltak.

A megbetegülések száma 58, ujeset 39, gyógyult 21, elhalt 161 apolitik 21. Kanyaró nehany megbetegedést okozott H. Bőszörmenyben és H. Szoboszlón, egy esetben halál is következett be.

A hasi hagymáz B. Ujvaros, P. Ladány, Nadudvar és H. Bőszörmenyben nagyobb számmal jött elő s a varmegye 1 varosa és 9 községében észleltetett, összes száma 65 v lt 31 gyógyult, 5 elhalt, 29 kezeles alatt áll.

Rendkívüli halálokok nagy számmal foedultak elő. H. Nanason, Kabán, H. Bőszörmenyben 1—1 halálat végződő szerencsés leng történt. — Ongyikos-as 3 esetben követelt el. H. Szoboszlón 2 Kabán pedig 1 egyén akasztással vetett véget életének.

Eroszakos haláleset 1 történt H. Bőszörmenyben, a hol egy középkori földmivesnőt agyonverték.

Tanfelügyelői jelentés.

C s a n k y Viktor az új tanfelügyelő jelentésében elmondja, hogy új iskoláztatás eléggé megfelelő számban az egész megye területen kezdetét vette.

Jelenti továbbá a tanfelügyelő, hogy a vall. és közokt. miniszter a tanfelügyelőket a felsőbb leányi-kolák felügyeletétől balmozott teendőkre tekintettel felmentette, az ezen iskolák megkivántató ellenőrzésével időről időre kiküldendő miniszteri biztosokat bizott meg.

A gazd. ismétlő iskolák életbeleptetése még a mult iskolai évben elrendelttven, mután e tekintetben ilyen iskola s talán a községek erejen felüli követeles miatt — egy sem állítottan fel, a miniszteriumból hozzá intezett ezirányu kérdésere sajnosan kellett jelenteni, hogy gazd. ismétlő iskola még nincs felállitva.

Az óvoda szervezések tekintetében a közoktatásügyi miniszterium Nadudvar, Kaba és Földes községeknek az óvoda felállítására egy évi haladékat adott.

Továbbá jelenti, hogy az alsó-szabolcs-hajduvidéki ev. ref. tanító egyesület mult hó

ban tartott évi gyűlésen megjelent s ot örventesen tapasztalta, hogy a tanítóóság önképzése a helyes, szakszerű irányban halad, a gyűlés lefolyása is mindvégig emelkedett színvonalon maradt.

Végül jelenti, hogy meglátogatta a h. hadházi iskolákat és a kisdodvodát s mindkét helyen mintaszertü tisztaséget talált.

Adóügy.

A vármegye pénztárába a mult hó folyamán befizetett egyenes adóban 91434 frt 68¹/₂, hadmentesei díjban 292 frt, bélyegjövédék van 19611 frt 80 kr, jogilletekben 8810 frt 88¹/₂ kr, díj jövédékben 106 frt 24 kr, dohányjövédékben 59868 frt 28 kr, határvám jövédékben 6233 frt 52 kr, fogyasztási és italadóban 16719 frt 62¹/₂ kr.

Színház.

(K. A.) A vígéczek. A Kövesi A. tavaly is kedvelt bohóságátadtak tegnap este. A mulatni és kacagni vágyó közönség megtöltötte a színházat s mulatóit a kiállítás idejebeli bpesti életkép bohó alakjain. A mulatságos és kacagató jelenetek folyton derült hangulatban tartották a közönséget. Az est legsikerültebb alakja Kiss Irén volt, ki oly kitünő alakítást nyújtott Abeleszné szerepében, hogy minden mozdulata és taglejtése kacagást idézett elő. Abeleszné volt ő tetőtől talpig, szerepének minden részében és taglejtésében meglátszott az alapos tanulmány és a művészi utanzási képesség. Minden mozdulatában művészi volt az ő emelygős szeret-tével és sikerült jargonjával. A halas vígész szerepeket Vidor, Sziklay, Haday és Rubos játszottak s a közönség nevetett a sikerült alakoknak mókáin, nagyot mondasain. Fenyeri, Püspöki, Karacs és F. Kallay L. jők voltak, Szabó Irma az ő bájos lenyével, kedvesen ható bakfis szerepével, különösen midőn az udvarója atyját kell megnyerni, a közönség tetszését ismet ki nyerte.

Az ördög mátkája szinpadunkon. Mint értesülünk Komjathy János szinagazgató legutóbbi budapesti időzése alatt megnzte G e e z i Istvánnak a népszínházban nagy sikert aratott lejjabb népszínművét s annak előadhatási jogát is megszerezte. Örömmel tudatuk a közönséggel e kedves hírt, mert a Gyimesi vadnyag szerzője első művével és annak poétikus hangjával ugy belopta magát a szívekbe, hogy nevének említése is felsikert jelent, de a budapesti kritika még éppen élenk vágyat kelte bennük a darab mielőbb láthatására.

Színházi hírek. Az igazgatót iródból vesszük az alábbi kommunikációt: Kemáromy Mariska ma sürgönyileg értesítette az igazgatót, hogy ajánlatát elfogadta, működését a jövő héten megkezd. E szerint Komáromi Mariska egyelőre — mint allandó vendég — 30 előadásra szerződött, he'enként két fellépéssel melyeknek nagyobbik fele berletfolyamba esik. Komáromy Mariskával Komjathy már regebben folytatott tárgyalást, de mig az befejezést nem nyert forma szerűen nem nyilatkozott. Amellett az igazgató J u h a s z Ilonát, számos előkeő vidéki színház ünnepeit színesznőjét, a debreczeni szinpadhoz is méltó hivatott énekesnőnek tarja, akit azonban nagy betegségéből erőd s még mindig tartó gyónkésében. — Juhász Ilona valószínűleg üdülni megy s az igazgatóság a negyedik énekesnő helyere S z e g h ő Vilma operaénekesnővel tárgyal.

A Trilby cz. szenzációs ujdonság pénteki és szombati előadásaihoz, melyre kiváló gondall készült a társulat, az előjegyzes k nagyban folynak.

K o m j a t h y n é Z. Teréz betegsége — mint örömmel jelenthetjük — mindjohban enged, de még körülbelül két hétig nem fog fellephetni, hogy gyógyulása teljes legyen.

Az ujdonságok közül most a következőket szerezte meg az igazgató: K a t o n a d o l o g, bohózat; A G e s á k, operette; A c s a s z á r c z r e d e s e, színmű; C o u-

l i s s e t u r, vigjáték; H i v a t a l o s f e l e s é g, színmű.

Debreczen, 1897. év november hó 9.

Az igazgatóság.

Táviratok.

A tiz szobor helye.

Budapest, nov. 9. (A Debr. ered. táv.)

A főváros külföle körei foglalkoznak most azzal a kérdéssel, hogy a király által adományozott 10 szobor a székes főváros mely pontjain állitassék fel. A nemzeti szalon választmánya e héten egybehívandó értekezleten állást foglal e kérdésben és Fekete Józsefnek azon indítványával foglalkozik, hogy a királyi szobrok a londoni parlament mintájára az új parlament előtti téren állitassanak fel. Az indítványt később a miniszterelnökséghez is felterjesztik.

Darányi és az erdészek.

Budapest, nov. 9. (A Debr. ered. táv.)

Darányi Ignác földmivelesügyi miniszter rendeletet bocsájtot ki, mely a közvetlenül érdekelt körökben nem kis riasztalmat keltett. A rendelet nem mond kevesebbet, minthogy az erdészeknek meg van tiltva a vadászás. Mintha csak képzelni is lehetne erdészt, ki ne v a g y a k o z n é k a p e r c z r e, amikor egészen szentelheti magát a vadászat gyönyöreinek. De éppen az a tapasztalat, hogy az erdészek a csabításnak nem igen tudnak ellenállani és e miatt sokkal fontosabb teendőket is elhanyagolnak, indította a minisztert a drakonikus rendszabályra azon hozzáadással hogy erdészek vadászterüet nem bérlehetnek és vadászvár-aságok tagjai sem lehetnek.

Az állategészségügy fejlesztése.

Budapest, nov. 9. (A Debr. ered. táv.)

A földmivelesési miniszternek azon elhatározása, mely szerint a m. kir. állatorvosi akademiát végzett fiatal állatorvosoknak évi 600 frt ösztöndíj mellett alkalmat nyujt, hogy a m. kir. állami ménes intézeteken ket even át gyakorlati ismereteket szerezenek, már a megvalóulás stádiumába jutott; a mennyiben már 9 ilyen ifju nyert elhelyezést a m. kir. ménbirtokokon. Bizonyosan felesleges hosszabban fejtegetni, hogy ezen újabb intézkedés egyelőre mily nagy jótéteményt képez a pálya kezdete előtt álló ifjakra nézve, kik az intézetből kilépve nemcsak tisztességes anyagi segélyhez jutnak azonnal, hanem tapasztalt szakértő orvosok vezetése mellett elméleti ismereteiket gyakorlati teren is kibővíthetik, másfelől pedig ugy az egész állattenyésztő közönségre nevez feleltébb megnyugtató lehet, hogy nagy értéket képviselő állatállományát annak idején már gyakorlati képzettséggel is bíró szakember gyógykezelé-ére bízhatja.

A polgári törvénykönyv.

Budapest, nov. 9. (A Debr. ered. táv.)

A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetének elkészítésére szervezett allandó bizottság vasarnap délelött Lányi Bertalan minisztertanácsos elnöke alatt tartott ülésében folytatta az ági örökös kérdésének tárgyalását. A tárgyalás alapjául Schwarz Guisztav dr. előterjesztése szolgált s a tárgyalás során V a v r i k Béla dr. és S i p ö c z László dr. fejtegettek ki bővebben álláspontjafkat. A kérdés megvitatását a jövő ülésen folytatják.

Az agrárbank új kormány biztosra.

Budapest, nov. 9. (A Debr. ered. táv.)

A pénzügyi m. kir. miniszter — a mint értesülünk — a phyloxera által elpusztított szőlők felújításának előmozdításáról szóló 1896 V. t. cikkben meghatározott ellenőrzési es ellenjegyzési teendők végzésére a magyar agrár és juradék bankhoz kormánybiztossa báró Amelin Victor pénzügyminiszteri osztálytanácsost nevezte ki.

A mármarosi udvari vadászatok.

Mármaros-sziget, nov. 9. (A Debr. ered. táv.)

József Ágost főherczeg a kabola-polyanai vadászterületen egy nagy medvét lölt.

A vadászat e sikere nagy öömet szerzett a kirherczeknek, a ki A u g u s z t a herczeg asszonyal ma délután utazik el Kabola-Polyanáról.

Országgyűlés.

— Saját tud. táv. —

Budapest, nov. 9.

A képviselőház mai ülésén megválasztották a delegációkat, A függetlenségi és 48-as párt nem vett részt a szavazásban mint azt a párt nevében Kossuth Ferencz már tegnap bejelentette.

A hazaáruló testvére.

Bpest, 1897 nov. 9. A »Debr« ered. táv. Párisból jelentik a következő szenzációs hírt D r e y f u s b a n k a r és neje H e c n e r t y grófnő három leányukkal együtt szengázal megmérgezték magukat A bankar testvére volt a hazaárulásért deportációra ítelt Dreyfus kapitánynak, a kit a francia szenator elnöke epen most akart rehabilitálni, azonban fellépésével kudarcot vallott. Mivel az öngyilkosság közvetlenül ez után történt, igen élénk kombinációra ad okot.

Ujdonságok.

* **Presbiteri közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 2897-ik évi november hó 10-ik napján d. u. 3 órakor presbiteri gyűlést tart. Tárgy; A Mária Terézia fele alapítvány átadására vonatkozó alapítványi oklevél s jegyzőkönyv és a múlt vasárnapra összehívott presbiteri gyűlés tárgysorozataiban foglalt ügyek. Ez a gyűlés az egyh. törv. 30 § a értelmében másodszeri meghívásra tartatván, a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz.

* **A vármegye utjai.** R á s ó Gyula, kir. tan. alispán a közutak kiburkolása, tovább folytathatása céljából kövezet vám szedési jog behozatala tárgyában a vármegye bizottságához intézett jelentését, mellékleteivel együtt a vármegye bizottsági közgyűlése folyó évi 206 szám alatti határozata alapján előleges betekintés végett minden bizottsági tagak megküldötte. Az ügy tudvalevőleg a vármegye decemberi közgyűlésén fog tárgyalásra kerülni.

* **A vágóhídi ellenőr kinevezése.** A városi vágóhídi ellenőr állásra a pályázók közül gróf Dagenfeld főispán B r u m m e r Lajos Tisza Kun Laczházi tiszti és körlet orvos mint a ki egyedül bír az álláshoz qualificatióval, nevezte ki.

* **Debreczeni művész képei a múcsarnokban.** Az idei őszi képzőművészeti kiállításra B o s z n a y István ev. ref. főgymn. rajztanár négy olaj festményt küldött fel a budapesti múcsarnokba, ahová már néhány év óta rendszeren bekopogtat sok elismerést arató és szép jövővel biztató productumaival. Bosznay főleg a tájképekben meserkedik. Ezuttal is négy tájképet küldött a kiállításra, két kisebbet Cirkvenicából, ahol a nyáron időzött és nyert inspirációt, és két nagyobbat Somogyból meg Debreczenből. A somogyi egy patak-mosta erdőséget ábrázol a nap leáldozó sugarai mellett, háttérben sz. alkony pirjával bevont hegycsúcsok emelkednek, a debreczeni a nagy-erdőnek egy hangulatos részlete szemlélhető amint a fákra a felkelő nap első sugarai esnek. A szép conceptiója és művészi eszen ki dolgozott képében sokan gyönyörködtek e hó 4 és 5-én mikor a művész tanár műtermét a festeszet iránt érdeklődők előtt megnyitotta.

* **Ipartestület Debreczenben.** Régi óhaj tása teljesül a debreczeni iparosoknak már a közel jövőben. Említettük volt ugyanis, hogy az iparosok körében már régóta hullámzott mozgalomnak eredménye az a kerény, mit ezernél több aláírással nyújtottak be a rendőrfőkapitánysághoz, mint iparhatósághoz, mely vasárnapon — épen B o c z k ó Sámuel főkapitány legközelebb lezajlott jubileumakor, — Ez a kerény az ipartestület megalakítása iránt azóta elintéztést nyert, amennyiben a

megegyezéshez szükséges kétharmad többség az összes debreczeni iparosok közt meglévén, a rendőrfőkapitányság a testület megalakítására a közgyűlést a legközelebbi vasárnapra már össze is hívta és az erről szóló felhívás legközelebb közzé fog tétetni. Most már remélhető, hogy a törvény és miniszteri rendelkezés alapján életbelépő ipartestület a rendes mederbe fogja terelni az iparos osztály ügyet-baját amennyiben ezeknek elvégzésére maguk lesznek hivatva, mint azt a törvény életbeléptetése óta elhelt 12 év óta kellett is volna, mely idő előtt ezzel a rendőrfőkapitányság iparügyi osztálya volt, egyéb adminisztratív terhei és ellenőrzési kötelessége mellett túl terhelve.

* **Védőkötelesek jelentkezése.** A jövő 1898 évi újonczállításra löthivott 1877. 1876 és 1875 évben született debreczeni illetőségű és Debreczenben tartózkodó idegen illetőségű védőkötelesek f. é. november hóban tartoznak magukat a városi tanács katonaiügyi osztályánál bejelenteni. Az idegen illetőségű védőkötelesek a jelentkezés alkalmával igazolványukat, munkácses cseledéknyvüket magukkal vinni kötelesek. Azon vidéki illetőségű védőkötelesek akik utköltetés hiány hiva'ali vagy más szolgálati elfoglaltság miatt a sorozásra haza nem utazhatnak, november hóban folyamodhatnak itt való soroztatásuk engedélyezéséért, mert a később benyújtott folyamodványok a védőtörvény értelmében figyelembe nem vétetnek. A jelentkezőt elmulasztók megbüntettetnek.

* **Közbiztonság a múlt hóban.** A rendőrség októberben lopásért 10, rendőri kihágásért 105 egyént tartóztatott le. A tolonczok és kényszerutlevéllel kiutasítottak száma 66 volt. Önálló ipar gyakorolhatására 18-an kaptak igazolványt. Ipartörvényvelenes kihágásért 6 egyént büntettek meg. Munkácses cseledéknyvet 65, ideiglenes igazolványt 5 darabot adtak ki. A katonaság létszáma volt 596 közhadseregbeli 203 lóval, 649 honvéd 172 lóval. A lakosság államiadó fejében 49698 frtot fizetett be. Befolyt továbbá 1059 forint nyírvisz lecsapolási járulek, 584 frt vegrehajtsi költség, 442 frt kamarai illeték, 610 frt jardaadó, 1221 frt tűziváltás, 2137 frt alalmazsnavátság, 6483 frt 15 százalekos községi póladó, 6193 frt utadó.

* **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** Holnap d. u. 3 órakor a városháza tanácstermében a jog és pénzügyi bizottság V e c s e y Imre tanácsnok elnökele alatt ülést tart.

* **A jótékony nőegylet választmánya** e hó 7-én tartotta rendes havi gyűlést V e r e s n é S z a t h m a r y Teréz elnökelele alatt. Ez alkalommal mutatkozott be az árvaházi új tanítónő K o v a s y Sarolta is, ki már október 1-én elfoglalta állását. Nehány segélykérvény elintézése után e z évi rendes közgyűlés idejéül f. hó 28-át állapította meg a választmány, kimondván egytal, hogy a tisztújító közgyűlést annak alapos előkészítése végett a jövő tavaszra halasztja. Örömmel értesült a választmány arról, hogy az idei házaakénti gyűjtés nagy buzgalommal indult meg és szép eredménnyel foly. Debreczen nemeskeblű, aldozatkozás közönsége, mint annyi év óta, ugy most is szívesen adakozik az árvák számára. Ez lehetetlen e helyen is a legnagyobb elismeréssel ki nem emelnünk s kérnünk a város közönégét, hogy hagyományos jótékonytát továbbra se vonja meg a legszebb czélt szolgáló nőegylettől. Az idei mulatságot illetőleg a választmány az előző indítványára december január és februárban tartandó s Debreczen különböző társaságait összehozni szándékozó társasestélyben állapotot meg s annak előkészítése iránt a szükséges intézkedéseket megtétve. Stegmüller Sándorné az egyel: jövedelmének szaporítása céljából két esendélelet ábrázoló szép képet ajándékozott az egyeletnek, mely azokat kifogja sorolni. Ugyancsak Stegmüller Sándorné a titja fel az árvák karácsonyfáját is, tehát az adományok e részben hozzá küldendők.

* **Közegészségügy a múlt hóban.** A közegészségi állapot különösen a kiskorúak között erősen volt megfáradva mint az ezt megelőző hóban, mert ugy megbetegedések

mint halálozások nagyobb számmal fordultak elő. Heveny ragályos betvgségek közt kanyaró és vörheny esetek száma emelkedett, míg a hagémáz és roncsoló toroklob esetek száma csökkent Kanyaróban 3, vörhenyben 9, roncsoló toroklobban és hagymázban 2—2 haláleset fordult elő. Az ohaltelék gazdaságkäu vörheny 9 megbetegedést és 3 halálesetet oázott. E helyen a ragályos betegnek elkülönítése a túlszult lakási viszonyoknál fogva keresztül vihetetleni Született a város bel és külterületén e ve 136 ev. ref., 5. ág. ev., 38 r. kath., 4 g. kath., 16 izr. ygyütt 197 gyermek (110 fiu, 80 leány.) Évi atlag ezer lekosra 39%. Törvénytelen volt 18, vagyis 9%; halva született 9. Meghalt 09 ev. ref., 26 r. kath., 2 g. kath., 7 izr. összesen 134 egyén (72 fi, 62 nő). Évi atlag 26.64%. Szaporndás 63. Házasságra lépett 19 pár ev. ref., 2 pár r. kath. 1 pár izr., 11 pár vegyes vallásu, egyőt 31 pár.

* **Memorandum átnyújtás.** — Az ipari szakiskola letesítése érdekében szerkesztett memorandumot a kereskedelmi és közoktatási miniszternek egy küldöttség fogja átnyújtani, melynek itthon levő tagjai K o m l ó s s y Arthur főjegyző, S z a b ó Kálmán a keresk. és iparkamara elnöke, R ö s l e r Richard, T ó t h Kálmán ma este utaznak a fővárosba. Hozzájuk csatlakozik a már Pesten levő S e r l i Ele és a város három képviselője T h a l y Kálmán, dr. K o l a János és K i r á l y Ferencz.

* **Tanügyek.** Az állandó gyermekmenhely vezetői tanfolyam megnyitását ez évben a tanács nem látta indokoltnak. — A közoktatási miniszter tekintettel arra, hogy a kereskedő tanoncz iskolát a keresk. társulat tartja fenn, megengedi, hogy a felügyelő bizottság megalakítása nélkül a felügyelet továbbra is gyakorolhasa s elrendeli, hogy az iparisk. rajztanfolyamot végzett tanulók alkalmaztassanak rajztanítóku az ip. tanoncz iskolában s az ipariskolák számára kirdott művek és rajzmunkák beszereztesse. Az orsz. tanító arvaházban árvaatyja Horváth János, háztartás vezetőül Sechser Maria neveztetett ki. Az árvaházban ez idő szerint 74 fiu, 59 leány árvát gondoznak: iparosoknál van elhelyezve 12 árva tanonc.

* **Egy előkelő család szomorúsága.** A déli órákban szűkszávu táviratok érkeztek Nadudvarról egy itt lakó tekintélyes családhoz szomorú kétségbeejtő hírrel leve meg a szerető rokon-ágot. E távirat így szól: Fischbein Dezső ma reggel az i s p á n n a l és a kocsisal vadászni ment a Szelenczésre. A kocsira felszalás közben elsült a fegyver, s azonnal meghalt. A szer. nesétlenséghez fűzött öngyilkossági kombinációk tehát minden alapot nélkülöznek.

* **Adóügyek.** A pénzügyigazgató jelentése szerint egyes adó fejében befizetett október havában 49,880 frt. 25,910 frttal több mint a tavalyi októberben, az adóhatárek októberben 308,063 frt, 49,680 frttal kevesebb mint a múlt évben ilyenkor. Hadmentességi adó befolyt 252 frt. Belyegjövődék a magyét is számítva, 19,546 frt. (-2390 frt) jogilletek 7789 frt (-1650 frt), díjjövődék 588 frt (-22 frt), dohányjövődék Hajdumegye fogyasztásával együtt 59,546 frt (-4315 frt), határvámjövődék 6233 frt (-121 frt), fogyasztási és italadó 40,795 frt (-2339 frt.)

x **A »Ferencz József keserűvíz«** az utolsó 20 év világhírlatán kiváló tulajdonságainál fogva nagy díjakkal tüntettetett ki, a millenniumi kiállításon is a hasonló vizek között egyedül nyerte el a nagy millenniumi érmet, ep így egyedül tiszteltetett meg 6 Felsege részéről egy legmagasabb kitüntetéssel. Az igazgatóságnak sikerült az elismert hatású Ferencz József keserűvizet a társadalom minden rétegeben kedvelté tenni, ugy hogy a Ferencz József keserűvíz immár az egész világon ismert és a legkisebb helyen is kapható.

IRODALOM

Nagy Imre emléke. E ezimen a D. E. tegnapi számában jóakarattól sugalt, de több tekintetben téves adatokat tartalmazó hír jelent meg, amely is a czél érdekében, melyet

szolgálni akar, kötelességünknek tartjuk helyreigazítani. Legelőször is — s éppen ez az oka, hogy ebben a rovatban adjuk e sorokat — Nagy Imre költő emlékére immár meg is jelentek s éppen azok elé Szerelemly Barna által irt bevezetésből tudjuk, hogy Nagy Imre és Szilágyi István, a két kitüntetett Fáy Andrásnak, a Kisfaludy társaság igazgatójának Péczely Józsefhez irt leveléből megtudta, csak mivel a jutalmak (Nagy Imre részére egy ezüst serleg) még nem is érkeztek meg a debreczeni gyorskocsi késése miatt. — Ezeket aztán csakugyan Jósika Miklós br. a Kisfaludy Társaság igazgatója (és nem elnöke) juttatta el Debreczenbe a Kisfaludy Társaság megdöbbenését tudató Péczelyhez irt sorok kíséretében, hogy azt Nagy Imre örökösének átadja. Ezeket láttuk szükségesnek addig is elmondani, míg a Nagy Imre sírjának gondozási alapja megteremtése végett kiadott kis kötetnek, adóváltás ismertetésére sort kerítünk s a kegyeletos célt, melynek szükségére éppen lapunk hívta fel a figyelmet, ez alkalomból is ajánljuk t. olvasóink s különösen az ifjuság figyelmébe.

A mezei egerek elleni védekezés. Az idén egyes vidékeken tömegtelen szamba léptek fel és nagy pusztításokat mívelnek a mezei egerek. Nagyon alkalomszerű tehát azon kis füzet kiadása, melyet a magyar királyi állami rovarügyi állomás a mezei pókok és egerek, valamint az ellenük való védekezés czimén adott ki. A füzet, mely ábrákkal van illusztrálva, a mezőgazdákra nézve fontos kérdést, nepszerűen és közérthetően a következő fejezetekben tárgyalja: Az egérjárás. Az egérjárás vége és következménye. A mezei pocok és egerek, azok életmódja és kártekonysága. Védekezés a pocokok és egerek ellen. A Löffler féle egérirtás. Eljárás kötelező és együttes egérirtás esetén. A közhíznú füzetet, amíg a készlet tart, a gazdák ingyen szerezhetik meg az állami rovarügyi állomáson (Budapest, Nádor-utca 25. sz.)

KÖZGAZDASÁG

Rendelet

a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. XXIII. t.-cz végrehajtása iránt.

6. §.

A borseprű felhasználása csak két módon van megengedve és pedig:

a) vagy akként, hogy a közönségesebb és gyengébb (természetes) borok a jellegzetes borseprűjére öntetve, és által zamatosításának vagy átterjesztésének.

b) vagy átterjesztés után előállítandó szesz ital (seprűpálinka) készítésére.

A borseprűből a meg benne levő bor kipréselhető, ellenben borseprűből viz vagy bürmi más anyag hozzáadásával borseprű italt készíteni és forgalomba hozni feltétlenül tiltva van.

A cognac-főzésnél a lepárolt borból visszamaradt gyengezett bormoslékből borhoz hasonló italt készíteni, vagy általában az ilyen bormosléket borkezelésnél felhasználni feltétlenül tilos.

Következésképen a borseprűből vagy a bormoslékből a jelen szakasz negyedik és ötödik bekezdésében foglalt tilalmak ellenére előállított borseprű italok: mesterséges borok.

7. §.

A törvény 4 §-ának rendelkezése szerinti tios a bort oly vidék megjelölésével forgalomba hozni, a melyen az nem termelt, illetőleg a mely vidék jellegének nem felel meg.

Tilos továbbá a bort oly szőlőfajta megjelölésével forgalomba hozni, a melyből az nem készült.

Ellenben meg van engedve különböző vidékeken termelt, vagy külföldről szőlőfaják mustjából erjedt borok keverése s az össze-

hazasított bornak oly borvidék elnevezése, illetőleg oly szőlőfajta neve alatt forgalomba hozása, a mely vidék vagy fajbor jellegének a keverék tényleg megfelel.

A borvidék beosztása a következőképen állapították meg.

1. Rnszt-sopron-pozsonyi borvidék; magában foglalja: Sopron, Pozsony, Moson, Vas és Nyitra vármegyék területét.

2. Pest-nógrádi borvidék; kiterjed: Budapest fő- és székvaros duna-balparti határ-részére, továbbá: Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye váci felső, váci alsó, pesti alsó, pesti közép és pesti felső járásai és Nógrád, Hont és Bars vármegyék területére.

3. Buda-sashegyi borvidék; magában foglalja: Budapest fő- és székvaros és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye dunajbalti részét.

4. Somlyói borvidék; ide tartozik: Veszprém vármegye következő négy községe, u. m.: Doba, Kis-Jenő, Nagy-Szőlős és Vasárhely és Vas vármegyéből a sági hegy.

5. Neszmélyi borvidék; kiterjed: Esztergom, Komárom, Fejér, Győr és Veszprém vármegyék területére, — Veszprém vármegye enyingi, devcséri és veszprémi járásai kivételével.

6. Eger-visontai borvidék; magában foglalja: Heves vármegye területét, továbbá Borsod vármegyéből: Andornak, Ostoros, Kis-Tálya, Noszvaj, Novaj és Szomolya községeket.

7. Miskolc-abauji borvidék; magában foglalja: Borsod vármegyét a 6. pont alatt felsorolt hat község kivételével, továbbá Gömör és Kishont ss Abauj-Torna vármegyék területét, kivéve Abauj-Torna vármegyéből Abauj-Szántó község határát.

8. Tokaji borvidék; ide tartoznak a) Zemplén vármegyéből: Bekecs, Erdő-Bénye, Erdő-Horvát, Golop, Józsefalva, Károlyfalva, B.-Keresztur, Kisfalud, Legyes-Bénye, Mád, Monok, B.-Olaszi, Ó-Liszka, Ond, Petráhó, Rátka, Sárospatak, S.-A.-Ujhely, Szeg-Long, Szerencs, Szőlőske, Talya, Tarczal, Tokaj, Tolcsva, Kis-Toronya, Vámos-Ujfalu, Vég-Ardó, Zombor, B.-Zsadány (összesen 30) községek területei;

b) Abauj-Torna vármegyéből: Abauj-Szántó község területe.

9. Szerednye-ungvári borvidék, magában foglalja: Ungvármegye területét.

10. Beregszász-nagyszőlősi borvidék; magában foglalja: Berég és Ugocsa vármegyék egész területét és Zemplén vármegyének a 8. pont alá nem tartozó részét.

11. Ermeiélki borvidék; kiterjed: Szilagy vármegye továbbá Bihar vármegyének közgonti, béli, belenyési, elesdi, érmihályfalva, magyar-csékői, margitai, szalárdi, székelyhídi, tenkei és vaskohi járásaira, és Szatmár vármegyének erdődi, nagybányai, nagysomkúti, szatmári és szinyérváraljai járásaira.

Folyt. köv.

A kereskedelmi alkalmazottak országos értekezlete.

Az érdeket testület nagy részvétel mellett vasárnap tartott meg a keresk. alkalmazottak ország. értekezlete. Az új varosházának közgyűlési termét a fővárosi és vidékről felrandult küldöttek zsuólásig megöltöttek. Képviselet volt a kereskedelmi miniszter is L a k a t o s Aladar osztálytanácsos által kit megjelentekor lelkesült eljenzésekkel fogadták, de jelen voltak a magyar kereskedő világ előkelő képviselői is, köztük F ü r s t Jakob nagykereskedő. M e z e i M ö r orsz. képviselő, M a i e r Lajos előjáró, Dr. S c h z y e k Jakob ügyvéd, Dr. M o s s i n g e r Simon, M á r t o n Alajos; S z a k o l t László, V o g e l Lajos kereskedők valamint a marosvásárhelyi, pozsonyi, aradi, szegedi, debreczeni temesvári bajai, brassói, pécsi, és győri testületek küldöttei. A karzatokat a közönség foglalta el.

Z e r k o v i t c z Emil az országos egyesület elnöke lendületes szavakban mindenekelőtt üdvözölte a kereskedelmi miniszter képviselőjét és halaját fejezte ki a minisz-

ternek ki a kereskedelmi alkalmazottak iránt jóindulattal viseltetik (Éljenzés) fejtegeti aztán a mozgalom célját, mely a teljes vasárnapi munkaszünetre irányulva a kereskedelem körében észlelhető hiányokat kívánja orvosolni különösen a szakoktatás kérdésének fontosságára utalva kifejti, hogy tanoncz csak megfelelő nagyon kvalifikatio mellett volna felvehető a mozgalom külföldben a rokkant biztosításra is kiterjedt, mely törvényhozási után szabályozandó. A lelkesülten fogadott megnyitót után megválasztották az elnökséget. Elnökök lettek Z e r k o v i c z Emil Budapest, E c k e József Marosvásárhely F o r r a y Bela Pozsony, P i t h i e Miklós Arad, W o c s á k Sándor Budapest.

W o c s á k üdvözli a mozgalmat mely nek üdvös eredménye lesz a magyar kereskedelemre

Dr F u e h s Sándor jogtanácsos a következő határozati javaslatot ajánl elfogadásra

Határozati javaslat.

Tekintve, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény üdvös intézkedési különböző rendeletek következtében a kereskedelmi alkalmazottakra nézve majdnem teljesen hatálytalanná váltak, tekintve, hogy a kereskedői pályára tödulók nagy tömegében csak legkisebb számmal vannak azok, kik megfelel képzéssel bírnak tekintve hogy a kereskedők — szakképzése — éppen nem felel meg a mai fokozottabb igényeknek s végül tekintve, hogy a kereskedelmi alkalmazottak rokkantság es akkor esetére való kötelező biztosításának ügye égetően sürgős megoldást igényel, a mai országos értekezlet kijelenti, hogy ezen kereskedelmi alkalmazottak előkezteli oly közelről érintő kérdések megfelölésére minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel előmozdítani kívánja, mert szükségesnek tartja:

1. hogy a kereskedelmi alkalmazottak épen úgy mint az ipari alkalmazottak teljes mértékkel élvezhessék a kivétel nélküli teljes vasárnapi munkaszünetet;

2. hogy a kereskedő tanonczok felvétele megfelelő előképzettséghes köntendő és a tanonczok felszabadítása az alsó fokú kereskedelmi iskolák mind a három osztályának sikeres elvégzésétől teendő függővé.

3. hogy a kereskedősegédek tovább képzésük céljaira, a mennyiben lehet, ingyenes középkereskedelmi iskolák létesíttessenek s végül

hogy az 1200 frton alui fizetéssel bíró keresk. alkalmazottak rokkantság biró esetére való kötelező biztosítása törvényhozási uton rendeztessek.

Az elnök bemutatja több fővárosi czég átiratát, melyben maguk is mint főnökök csatlakoznak a teljes vasárnapi munkaszünethez.

L e n g y e l Sándor keresk. iskolai hallgató fejtegeti a keresk. szakoktatás hiányait. Mezei Mór képviselő kijelenti, hogy teljes rokonszenvenvel kíséri az alkalmazottak mozgalmat.

A hat. javaslatához hozzászóltak Fleischmann Emil, dr. Messinger Simon, Kardos Géza, Vágó Béla, Aldori László kik némi módosításokat ajánlottak.

Az eddig tartott higgadt egyöntetűséget nem leg megzavarta Kugler Gyula (szocialdemokrata) felszólalása, ki szenvedélyes hangon kelt ki az ellen, hogy bárkinek is, legyen az miniszter vagy elnökség, közzönetet szavazzanak, a miért a vasárnapi munkaszünetért buzgólnaknak. Ez kötelessége az egész társadalomnak. A szónok azonban nem igen folytathatta beszédét, mert a közbeszólások folytán és az elnök rendutasítása után előlépett a szótól. Liv Nándor, Czurkich Miklós Bpest, Katver Romulus (Temesvár), Stern Rothard (Esztergom), Ujlaki és mások felszólalása után a hat. javaslatot elfogadták. Végül Márkus Gyula és Kruderin meghívására kimondták, hogy a jövő évi értekezletet Temesvárott tartják meg, a fővárosnak jkvi köszönetet szavaztak a terem átengedéseért, este pedig banket volt.

Sertés vásár.

okt. 8.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 26-55 krajczárig, közép (páronként 250-60 kilogramm súlyban) 53-54 krajczár Kőnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) 52-53 krajcz. árig.

Sertéslétszám: 1897. évi nov. 6-ik napján volt készlet 24 851 darab, 1897. nov. hónap 6-ik felhajtott — drb, 1897. nov. hónap 7-ik napján elszállított 525 darab 1897. nov. hó 8-ik napjára maradt készletben 24 326 darab. — A hizott sertés üzletirányzata lanyha.

Budapesti gabonátözsde.

okt. 8.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	76	—,00—,00	80	00,00—00,00
»	77	—,00—,00	81	00,00—00,00
»	78	—,00—,00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—,00—,00	83	13,30—13,40
»	76	12,80—12,80	80	—
»	77	12,95—13,00	81	00,00—00,00
Festvidéki ó	78	13,10—13,20	82	00,00—00,00
»	79	13,25—13,30	83	13,30—13,30
»	79	12,75—12,80	80	—
Fehérmegyei ó	76	12,90—13,05	81	—
»	78	13,05—13,10	82	00,00—00,00
»	79	13,20—13,25	83	—
Bácskai ó	76	12,85—12,90	80	13,35—13,40
»	77	13,00—13,10	81	00,00—
»	78	13,15—13,25	82	00,00—00,00
Észak magy	79	—	80	—
»	78	—	81	—
»	79	—	81	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilogramm	
Rozs elsőrendű uj		70-72	8 50	8 60
» másodrendű »		—	8 45	8 50
Árpa takarmánynak »		60-62	5 80	6 15
» égetni való »		62-64	6 60	7 00
» serfőzdei »		64-66	8 —	10 00
Zab — — — uj		39-41	6 30	6 50
Tengeri bánsági — uj		—	4 95	5 50
» más nemű »		—	4 35	5 35
Repce bánsági		—	12 20	13 00

CSARNOK.

A nőkről.

Irtá; Karr Alfonz.

Francziából fordította; Ifj. Tóth László. 13

Folyt. és vége.

XV.

A zsebkendőkről.

A művelődés azt tanítja, hogy bizonyos természetes szükségeket, melyeket sem elnyomni sem megváltoztatni, sem a költészet által szépíteni nem lehet, — egymás előtt titkoljunk el.

Voltak olyan férfiak és jelenleg is vannak oly nők, kik nem akarják, hogy enni lássák őket.

Egy szellemes asszony azt mondta: »a szerelmesek egymással szemben és egymás jelenlétében mindig csak olyanokat tegyenek, a mi a szerelem birodalmába illő.«

En tovább megyek és azt állítom, hogy a férfiak és nők, folytonosan és kölcsönösen a szerelemnek egész állapotát tartoznak egymás iránt fennartani.

Az ember tudhatja, hogy egy szép nő eszik és iszik, — de azt, hogy emészti, egy pillanatig sem szabad feltennie róla.

Olyasmint, hogy egy szép asszonynak, vagy egy hösnak, vagy egy nagy költőnek — gyomorgörcei legyenek — képzelni sem lehet.

E téren egy olyan hibát jelzek, amelybe

sok nő, — s meglehetősen ügyetlenül, — bele esik.

Jól tudják, hogy a tisztaság a nőknél erény és kötelesség.

Még ezzel is ékesíteni akarják magukat. — mert ez a női ösztönnel velejár, hogy mindennel diszítani akarják magukat.

Mutass a nőnek egy szép szövetet, egy szép virágot s rögtön azt mondja: »ebből a szövetből csinos köpeny vagy köntös lenne — ebből a virágból gyönyörű fejéket lehetne csináltatni,«

Azok a nők, akikről most beszélek, akik az általam jelzett hibába ügyetlenül beleesnek a tisztaságból is diszítést akarnak magoknak csinálni, a tisztaságnak cégiért állítanak, mindenütt hirdetik, egy alkalmat sem mulasztanak el tudtadra adni, hogy gyakran fürdenek, hogy a fürdést imádják; az öltözködésökhöz megkiváncsiak, az öltözködésökhöz nagyobb női tisztátalanságára figyelmetlenek, ebben is, mint annyi más körülményben, nem gondolják meg, hogy ha a nőnemet megtámadják ezáltal saját magukat piszkolják be.

Annyiszor mondani, hogy mossák és tisztítsák magukat, azt a gondolatot ébreszti emberben, hogy bizonyosan nagy szükségük van rá.

Azoknak a férfiaknak, akik szerelmesek voltak, vagy jelenleg is azok, soha nem jut eszükbe, hogy imádásaik tárgya egy gondosan megtisztogatott teremtés, hanem azt gondolják hogy liliummal vetélkedő szeplőtlen tisztaság.

Az ilyen szép eszméket nem szabad elrontani.

De ideje, hogy tárgyamhoz: a zsebkendőhöz visszatérjek.

A következő sorok olvasásánál a nők megfognak haragudni reám és e felkiáltásokat hallalják:

Oh! oh! rettenetes! szörnyűség!

De én nem törődöm vele!; miután azon szavak, amelyeket használni fogok, csak a nők által előtűnk mutatott dolgokat fogják megnevezni, tehát az oh! és oh! kiáltásokat viszszaadom.

De visszatérek a zsebkendőre!

Látják, mennyit késelekedem, mily könyvnyen más tárgyra térek, mennyire terhemre van olyan dologról írni, mely rámnézve vissza taszító.

Ha van csuf, utálatos természeti szükség az orr kifuvását is annak nevezük: emungere nasos.

A gyermekes, de becsületes illedelem azt kívánja, hogy a ki orrát fújja, fordítsa félre a fejét; »és főleg« — mondja az illemszabály — »örizkedjél trombita hangot idézni elő, nehogy a figyelmet magadra vond.«

Tehát mi az a zsebkendő? Egy kis edénke a — melybe az orr ürüléseit szedik.

Ah! rettenetes! szörnyűség! Oh igen, tudják, hogy nem tetszik, elismerem, hogy a mit mondtam nagyon csuf, de kifejezése, leírása és hü fényképe annak a mit tesznek.

Ah, mily gonosz, mily csuf kép!

— Hát még az alak!

Tehát a zsebkendő egy butor, amely k i z á r ó l a g o s a n egy olyan műtetre van rendelve, amelyet el kell rejtetni; amennyire lehet, nem szabad mutatni, a ruha zsebében kell tartani, mint más egyébeket az éjjeli szekrényben.

Ez mégis borzasztó!

Nem bánom, ha neheztelnek is, miután már ennyire mentem, nem ijedek vissza, a tükröt elibök kell tartanom, hogy lássák; mit cselekszettek.

Igaz, hogy visszataszító, utálatos, de épen azt akarom, hogy utálják meg.

De, mondják, A. és B. asszonyság, mindenki tudja, hogy e pókhalófinomsagu csipkeszövet, e drága himzésekkel ékesített zsebkendő nem h a s z n á l a t r a való; a kezünk ben tartjuk, de az igazat megvallva, nem fujuk belé az orrunkat.

Meghiszem azt, tudom jól, hogy csak a kezükben tartják, de mit mondanának ha a férfiak az óralánczon egy kis klisztert viselnének. Hiába mondanók: hiszen ez oly piczinyke, nem használatra való, stb., higgyék el: vannak tárgyak amelyeket el kell távolítani a szem elől.

Mit mondanának, ha olyan alaku kis csészéből adnának inni, mint a ah ez már szörnyűség!! — már mindegy, benne vagyok, leteszem a gondját egyszersmindenkorra mert nem akarok többé e tárgyra visszatérni.

Mit mondanának, ha a kandalló parkányára éjjeli edény alaku virágtartókat raknának?

Nem de gyönyörűség! és volna bár ez a különös alaku virágtartó a Leprade drága festményeivel és verseivel ékesítve, e schoking kiállításban meg botránkoznának és igazuk volna.

Már most térjünk vissza tárgyunkhoz: a zsebkendő visszataszító szükségre emlékeztet, a zsebkendőt legyen az bár aranyzövetből és drága gyöngyökkel himezve, el kell a szem elől rejtteni.

Ez egy piszkos, csuf illetlen és helytelen divat, — le kell róla mondani.

Tartsanak a kezükben csinos legyezőt, virágot, névjegytarót vagy izlésük szerint más ilyen semmiséget, — de a zsebkendőt tegyék a zsebükbé.

Az ég, — a szerelem, — a nőnem nevében kérem, ne kényszerítsenek, hogy e tárgyra ismét visszatérjek!

Debreczen városi színház.

Folyó szám 40. Bérlet szám 33.
Szerdán. 1897. évi november hó 10-én

A bányamester.

Nagy operette 3 felvonásban. Irták: West és Held. Zenéjét szerzette Zeller K. Fordította Márkus József.

S Z E M É L Y E K:

Roderik herceg	Karacs Imre
Fichtenau grófkisasszony	Juhász Ilona
Zwack, bányagazgató	Sziklay M.
Elfrida, a felesége	Locsarekné
Tsiha, raktáros	Rubos Árpád
Dusel, irnok	Páspóki Imre
Martia, bányamester	Békési Gyula
Nelly, csipkeverő leány	Serfőzy Zsuzsi
Trobl, fogados	Szentés János
Babette, szobaleány	Makrayné
Kalián	Nagy József
Einöder	Makray Dénes
Nepomuk	Ungváry V.
1.) bányász	Serfőzy Gy.
2.) bányász	Fancsy T.

Bányászok, polgarok, ünnepi vendégek, bányanövendékek, csipkeverő leányok, zenészek. Történik egy német városban a század lujja

Az 1895. évi cairaól s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevellel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kiprobált s nagyobb körökben kitünő sikerrel használt külszer.

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakran idültabb eseteknél is egyszerű bedörzölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, — erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: **Török József** úr gyógyszerárában Király-utca 12. és **dr. Egger A.** úr gyógyszerárában vaczi-körút 17. sz. — Ugyiszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerész.

S. A. UJHELY, 129 szám.

Videki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ugyiszintén: **Rothschnek V. Emil**, **Tóth Béla** árak gyógyszerárakban.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenféle

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói

NYOMTATVÁNYOK

Következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv Arverési jegyzőkönyv	70 kr
100 „ 200 pld Arverési hirdetmény	70 „
100 „ 200 „ Rendelvény	70 „
100 „ Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ Kiegészítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Nem szorgalmazás	70 „
100 „ 200 „ Kézhesztési iv	70 „
100 „ 200 „ Igény felhívás	70 „
100 „ Végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Értéstitvány hasznabérletéről	70 „
100 „ 200 „ Értéstitvány	70 „

Levélorítékok

a következő olcsó árban kaphatók:

	1000 pld	frt k
44 H2. Jó, zöldes levélboríték czégyomással	2	20
44 V2. Jó, szürke	2	20
44 BB. Jó, kékeszürke	2	20
144 GFL. Erős, rezegett világos zöld levélboríték czégyomással	2	40
144 LGL. Erős, narancssárga levélboríték czégyomással	2	45
44 AM. Erős, szürke levélboríték czégyom.	2	40
44 AB. Erős, világos szürke levélboríték czégyomással	2	45
144 JED. Erős, kékes szürke levélboríték czégyomással	2	50
44 OGS. Erős, sárga levélboríték czégyomással	2	50
44 RG. Igen jó világos kék, erős levélboríték czégyomással	2	50
44 GK. Igen jó erős kékes erős levélboríték czégyomással	2	55
44 AF. Finom vil. sárga levélboríték czégyom.	2	60
Jute S. Erős jute boríték czégyomással	2	65
244 A Cellulose ig. erős Cellulose sárga levélboríték czégyomással	2	70

244 CG. Cellulose. Igen erős Cellulose világos hamuszín levélboríték czégyomással	2	70
44 D. Cellulose. Igen erős Cellulose világos zöld levélboríték czégyomással	2	70
144 BB. L. Finomabb fehér levélbor. czégyom. B. 45	3	60
44 F. Erős barna okmány levélboríték czégyomással	4	50
46 F. Erős barna okmány levélboríték czégyomással	3	—

41 Patent Erős barna nagyobb okmány levélboríték czégyomással	9	50
Erős szürke okmány levélboríték czégyomással	3	80
91 AV. Na y Extra vastag patron levélboríték czégyomással	9	50

Egyébb nyomtatványokat hasonló olcsó árakban készítünk el.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös s fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig felülmulhatatlan! Maager Vilmos-féle

valódi, tisztított

májolaj

törvényileg védett csomagolásban

MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészhetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

DEBRECZENBEN: **Mihálovits István**, **dr. Rothschnek V. Emil** gyógyszerészek, **Rickl József Zelmós**, **Csanak József** kereskedő uraknál.

Főraktár és főelárusítás az osztrák-magyar monarchia részére:

Maager Vilmos, Bécs, III/3., Heumarkt 3.

Megifjít és meghosszabbítja az életet a híres villamos Volta-kereszt viselése.

Olyanoknál, kik a villamos Volta-keresztet állandóan hordják, a vérkeringés és idegrendszer rendszeresen működik, az érzékek megélednek s valami kellemes jó érzet tölti el az embert. Testi, valamint szellemi erőben egyaránt meggyarapodik ez a boldog és szerencsés állapot.

meghosszabbítja sok embernek mai napság — sajnos — nagyon is rövid életét.

Minden gyenge embernek nem tanácsolhatjuk eléggé, hogy a villamos Volta-keresztet állandóan viselje; megedzi az idegeket, fölfrissíti a vért, s az egész világon elismert gyógyítószere a következő betegségeknek:

Csúsz és rheuma neuralgia, idegyöngeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria (buskomorság) sápkór, asthma, merevedés, görcs, ágybavizelés, bőrbetegség, aranyér, gyomorhajtás, influenza, köhögés, siketség és fülzúgás, fej- és fogfájás stb. akarat ellenes elerő elvesztése és elerőtlenedés a Volta-kereszt állandó viselése által gyógyíthatók.

Asszonyok és leányok! kik a kritikus időszakot kiállják, ami annyira vesze-

delmes s oly sok ember korai halálát okozza, állandóan a villamos Volta-keresztet viseljék, a mely villamos áramával eloszlatja a fájdalmakat és megóv a rossz következményektől. A Volta-kereszt egy villamos talizmán mindenki számára. Számos dicső és elismerő levelek.

Áldva az Istent gondviselőt, ragadom meg a tollat, hogy kifejezzem Önnek köszönetemet. A Volta-keresztet megkaptam és kívánom, hogy minden szenvedőnek a gyógyító irt és szolgálatot tegye, melyet nekem tett.

Brünn, (Morvaország.)

Czerny T. Róza nővér.

A Volta-keresztet rövid idő óta viselem és mondhatom, kitünő eredménnyel. Nevezetesen Congestió ellen kitünő szolgálatot tesz, különben is nagyon kellemes viselet, mely a vérkeringést is szabályozza. **Bohs Bernát**, hivatalnok

Csernevitzbán, (Bukovina)

Orvosilag lettem a Volta-kereszt üdvös hatására figyelmeztetve és olyanok használatára utasítva tisztelettel kérem stb. **Magy-Hradics**, 1897. júl. 6. **Riedl Lajos**.

Volta-keresztet megkaptam, kérek még 2 Volta-keresztet küldeni. Győr, lovag **Fabrizi Károly**, es és kir. tábornok. Az Elektra Volta-kereszteket vettem, kérek még két darabot postafordultával. **Línó**, a D Scheube Ede es és kir. számtanácsos.

A négy hét előbb küldött Volta-kereszt jó hatással volt, kérek még 2 dbb Volta-keresztet utolag küldeni. **Wittingau Linha Venczel**, i. k. igazgató.

Ára darabonként 2 frt.

Aki 2 frt 20 kr előre beutál, (bélyegeken is) bérmentesen kapja. Utánvételt 20 krral drágább. Szétküldés:

Leop. Epstein, Chemiker
Dresden A. 16.

Minden nyelven levelezünk

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.